

**PENGURUSAN TAPAK PELUPUSAN
SAMPAH MAPAN DI NEGERI SABAH:
KAJIAN KES TAPAK PELUPUSAN
SANITARI KAYU MADANG
KOTA KINABALU, SABAH**

**MOHAMMAD TAHIR MAPA
ALIAKBAR GULASAN
UBONG IMANG
NOR-INA KANYO**

UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

SBK0032-SS-2012

**FAKULTI KEMANUSIAAN, SENI & WARISAN,
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH.**

2015

UMS
UNIVERSITI MALAYSIA SABAH

Abstrak

Masalah pengurusan tapak pelupusan semakin serius di kebanyakan negara terutamanya negara yang bergantung kepada kaedah timbus tanah. Faktor utama masalah tersebut adalah disebabkan oleh kesan sampingan kaedah tersebut seperti pencemaran cecair lesapan, pencemaran bau dan masalah penyakit, ditambah lagi dengan pertambahan jumlah penduduk yang tidak terkawal di beberapa negara membangun. Umumnya, pertambahan jumlah sisa adalah berkadar langsung dengan pertambahan sisa. Oleh itu kajian ini bertujuan untuk mengetengahkan elemen utama dalam pengurusan tapak pelupusan yang lebih mapan. Untuk mencapai tujuan tersebut, terdapat tiga kaedah pengumpulan data yang digunakan iaitu kaedah temubual pegawai DBKK yang mengendalikan tapak pelupusan dan pusat pengumpul bahan kitar semula dan kaedah soal selidik kepada isirumah di sekitar DBKK, MPKB,MDT,MDPT dan MDPG. Kaedah analisis LCA turut digunakan untuk mengetahui sumbangan penggunaan bahan kitar semula dalam penjimatan tenaga dan alam sekitar. Peranan masyarakat, pihak swasta dan *scavengers* dalam menyumbang kepada konsep pengurusan tapak pelupusan mapan juga ditentukan melalui kaedah yang dicadangkan. Hasil kajian mendapati terdapat lapan (8) jenis komposisi sisa yang telah dikenalpasti di tapak pelupusan dengan jumlah purata sisa sebanyak 13020.29 tan/bulan. DBKK tidak menggunakan sebarang model pengurusan tapak pelupusan mapan dalam operasi tapak pelupusan. Sumbangan isirumah, pusat pengumpul dan *scavengers* dalam mengurangkan jumlah sisa ditapak pelupusan masing-masing sebanyak 14.5%/bulan, 11.32%/bulan dan 3.72%/bulan. Analisis LCA mendapati terdapat penjimatan tenaga dalam penghasilan produk baru dengan menggunakan bahan kitar semula berbanding menggunakan bahan asli.

